

PROBLEMATYKA FOTOINTERPRETACYJNA NA SESJI POŚWIĘCONEJ KARTOWANIU GEOLOGICZNEMU

W dniu 6 stycznia 1975 roku odbyła się w Warszawie sesja naukowa na temat kierunków rozwoju kartografii geologicznej, którą zorganizowały następujące instytucje: Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Geologiczny Centralnego Urzędu Geologii oraz Zakład Nauk Geologicznych PAN.

W czasie obrad wygłoszono siedem referatów sprawozdawczych, zawierających dwadzieścia szczegółowych opracowań z różnych dziedzin geologii. Stosunkowo najwięcej uwagi poświęcono zagadnieniom zastosowania interpretacji zdjęć lotniczych i naziemnych w kartowaniu geologicznym. Problematykę tą referował dr M. Hakenberg.

Początki rozwoju fotointerpretacji geologicznej w ośrodku warszawskim związane są z działalnością zmarłego przed czterema laty prof. dr. Kazimierza Guzika. Opierając się na Zakładzie Nauk Geologicznych PAN i Wydziale Geologicznym UW, prof. dr K. Guzik stworzył silny ośrodek, doskonale wyposażony w sprzęt fotogrametryczny i fotointerpretacyjny.

Referaty zaprezentowane na sesji dotyczyły map geologicznych wykonanych w małych skalach, jak też opracowań wielkoskalowych. Na podstawie doświadczeń uzyskanych w czasie prowadzenia prac geologicznych na terenie Libii dr S. Ostaficzuk przedstawił uwagi metodyczne dotyczące wykonywania opracowań małoskalowych. Podobne badania wykonane na Kubie przez dr. A. Pszczółkowskiego i dr. K. Piotrowską w końcowym efekcie dały mapy geologiczne w skali 1 : 250 000. W pracach tych posługiwano się zdjęciami lotniczymi w skalach 1 : 25 000 i 1 : 60 000. Zastosowanie zdjęć w istotny sposób ograniczyło uciążliwe prace terenowe, a także pozwoliło na uzyskanie szeregu nowych danych o budowie geologicznej Kordyliery Guaniguanico, jak również umożliwiło wyznaczenie stref mineralizacji w niektórych rejonach Sierra de los Organos. Strefy te są czytelne dzięki jednolitości fototonu, i to zarówno na terenie zbudowanym z łupków, jak i na obszarach piaskowcowych. Jedno-

lity fototon związany jest przede wszystkim z barwą produktów wietrze-
nia. Różnice między strefami minineralizacji przebiegającymi przez ob-
szar łupków i piaskowców zaznaczają się natomiast w rzeźbie. Na obsza-
rach piaskowcowych jest ona bardziej zróżnicowana, podczas gdy zminera-
lizowane strefy łupków dają na ogół rzeźbę wyrównaną — depresyjną.

Odmianą problematykę przedstawił mgr J. Wroński. Prowadził on
badania morfologii dna doliny Nysy Kłodzkiej na podstawie zdjęć lotni-
czych w skali 1 : 10 000, następnie uzyskane rezultaty porównał z wyni-
kami badań przeprowadzonych metodami tradycyjnymi. Okazało się, że
największą zgodność wyników otrzymano dla map przedstawiających wy-
stępowanie starorzeczy. Interpretacja zdjęć lotniczych na obszarze Przed-
górze Sudeckiego umożliwiła dokładne wyznaczenie strefy moreny spię-
trzonej, a na jej przedpolu pozwoliła stwierdzić występowanie na glinie
zwałowej peryglacialnych struktur poligonalnych. Zarówno na podstawie
przytoczonego przykładu, jak i opierając się na opracowaniu mgr. W.
Ozimkowskiego dotyczącym fotointerpretacyjnej korelacji utworów fliszu
podhalańskiego, stwierdza się, że zdjęcia lotnicze chociaż nie rozwiązują
wszystkich problemów związanych z kartowaniem geologicznym, to jed-
nak stanowią nieodzowny element postępowania badawczego.

Interesującym uzupełnieniem wyżej wymienionych pozycji było wy-
stąpienie doc. J. Bażyńskiego, który przedstawił wstępne wyniki opraco-
wania geologicznego obrazów satelitarnych z obszaru Polski środkowej,
wykonanych przez satelitę ERTS-1 w listopadzie 1973 roku. Z zakresu fo-
togrametrii naziemnej mgr S. Jaczynowski wygłosił referat dotyczący ba-
dania przemieszczania się mas skalnych jako usuwiska, osiadania i defor-
macji wyrażających się zmianą położenia poszczególnych fragmentów te-
renu oraz badania erozji i akumulacji, wyrażających się zmianą rzeźby bez
zachowania fragmentów jego fotograficznego obrazu.

W dyskusji generalnej wielu uczestników podkreśliło konieczność roz-
wijania i upowszechniania metody stosowania zdjęć lotniczych w opraco-
waniach geologicznych. Postulowano podjęcie starań o uzyskanie zgody
na wykonywanie do celów geologicznych zdjęć lotniczych w różnych tech-
nikach, jak również konieczność udostępnienia istniejących już dla terenu
Polski obrazów satelitarnych.

Do właściwego korzystania z tego rodzaju materiałów potrzebna jest
kadra wysoko kwalifikowanych specjalistów w zakresie geologicznej in-
terpretacji zdjęć lotniczych i satelitarnych, toteż jednym z postulatów
zgłaszanych przez komisję wnioskową sesji było zwiększenie wymiaru
godzin na nauczanie fotointerpretacji na wszystkich kierunkach studiów
geologicznych. Sesja na temat metod kartowania geologicznego wykazała
z jednej strony, że metoda fotointerpretacji geologicznej jest stosowana
przez polskich geologów, zarówno w pracach prowadzonych na terenie
naszego kraju, jak i poza jego granicami, z drugiej zaś strony podkreśliła
znaczenie dalszego rozwoju tej metody.

JAN R. OLEŹZKI

**PHOTOINTERPRETATION PROBLEMS DISCUSSED AT THE
SCIENTIFIC SESSION ON GEOLOGICAL CARTOGRAPHY**

S u m m a r y

A scientific session devoted to discussion of the development trends in geological cartography was held in Warsaw on January 6th 1975. A broad range of examples were presented of the utilisation of aerial photography in detailed geological studies carried out by Polish geologists in Libya and Cuba.

Investigations of this kind have been made in Poland in the Nysa Kłodzka valley and in the Podhale region. At the final meeting of the session a preliminary analysis was given of images of Polish territories taken from the ERTS-1 satellite.

JAN R. OLEŹZKI

**LA PROBLÉMATIQUE PHOTOINTERPRÉTATIVE PENDANT LA
SESSION CONSACRÉE À LA FORMATION DES CARTES GÉOLOGIQUES**

R é s u m é

La session scientifique au sujet du développement de la cartographie géologique, a eu lieu le 6 Janvier 1975 à Varsovie. On y a présenté un large éventail de l'application des vues aériennes dans les recherches géologiques détaillées, exécutées par les géologues polonais en Libie et en Cuba.

Les recherches polonaises concernaient la Vallée de Nysa Kłodzka et de Podhale. L'analyse préparatoire des images de satellite pour le territoire de la Pologne, à partir du satellite ERTS-1, a terminé les débats de la session.